

La mirada de Torres Monsó

Posició de l'escultura

El pintor Barnett Newmann deia que una escultura és allò amb què topes quan t'enretires per veure una pintura. L'escultura ha estat una de les disciplines que han sofert més transformacions al segle XX. Sobretot, la seva desconstrucció, a la conquesta de l'espai i a la hibridació amb altres llenguatges. Quan avui per referir-nos a les arts plàstiques parlem d'arts visuals, estem adoptant una nomenclatura anglosaxona introduïda en les dues darreres dècades per l'avenç de les noves tecnologies i que redueix les arts plàstiques a una visualitat de pantalla, que exclou l'escultura com a disciplina material.

Humanisme i ironia

Fa pocs dies que l'escultor Paco Torres Monsó (Girona, 1922-2015) ens ha deixat. La seva obra és un exemple d'aquesta evolució de les arts plàstiques al segle XX. Ell, que va començar la seva trajectòria a redós de l'herència del noucentisme d'Àristides Maillol, Enric Monjo i Josep Clarà, acabà assumint els canvis de l'escultura durant el segle XX fins incorporar-hi la fotografia, el vídeo, i compartir alguns pensaments i obres escultòriques amb artistes de generacions més joves. La seva preocupació: la presència de l'home en el món i la seva relació amb l'univers. D'aquí la seva darrera obra al centre d'art Bòlit, *Drone*, el seu darrer testament i l'angúnia de saber que algú, sense control, es dirigeix amenaçant cap a algú que no sap qui és. Aquests poders ocults que dominen l'univers dels homes han nodrit l'obra de Torres Monsó al llarg de més de setanta anys. L'escultura ha tingut sempre una missió humanística, metafísica, molt diferent de la representació il·lusionista de la pintura. Ell ens recorda que l'escultura és realitat.

Adaptar-se als temps

Torres Monsó ha transitat del classicisme inicial a l'escultura angoixada de l'informalisme, a l'estètica més pop i minimalista, fins desconstruir totalment l'escultura en fragments de realitat, on el seu cos, els sentits, la seva presència física o la seva sordesa van ser-ne protagonistes incorporats. Va prendre consciència de la mutació dels valors humans en els darrers temps i la seva obra llança preguntes que denunciaven la posició de l'home amb el món. A diferència de Josep Maria Subirachs, escultor de la mateixa generació també recentment desaparegut que no va abandonar mai el classicisme, Torres Monsó va afrontar cada moment històric amb lucidesa, ironia, sentit de l'humor i creativitat. Girona en podrà gaudir molt temps més amb la presència de la seva obra a l'espai públic de la ciutat. Al març, el centre Les Bernardes de Salt oferirà una mostra de Torres Monsó que havia preparat amb Pep Admetlla. *

Una altra pintura encara és possible

La pintura contemporània també pateix els efectes de l'espectacularització de la cultura. Es cotitza el seu grau d'impacte en la mesura que anestesia formes de pensar i de sentir. Un flaix engegador. Una closca buida que commou a la lleugera i sense deixar cap mena de pòsit. És clar que això es pot llegir d'una altra manera, en clau molt més positiva, per bé que enganyosa: de tants cops que l'han donat per morta, la pintura ha sabut reinventar-se per acabar trobant el seu encaix en els nostres temps tan hipertecnològics. Però quin encaix? La banalitat i l'estridència han manllevat la raó de ser de la pintura. Per sort, no de tota. Encara avui, una altra pintura és possible. I necessària, sobretot necessària.

que s'articulen amb el collage –és meravellós com tracta els papers abans d'enganxar-los a la tela: amb l'ajuda dels pigments, els dota d'una ànima nova– i amb fotografies que ella mateixa captura en la seva activitat diària o en el seu temps d'oci. Té fixació pel món dels nens. Els jocs de la mainada alimenten les seves pintures d'una innocència un punt maliciosa que impregna l'enigma que ens suggereix el seu treball. Una innocència aparent que trobem en una altra de les temàtiques de la seva obra: gent que observa una obra d'art d'un museu. Gent que, amb la seva mirada, espera alguna cosa de l'art: pensaments, sensacions, desitjos. La pintura de Rusiñol Masramon no és monolítica. De fet, més que de pintura, hauríem de parlar

Al Japó

Rusiñol Masramon presenta aquest hivern el seu treball més recent al Japó, a Osaka, on ja hi ha exposat anteriorment. Actualment, i fins al dia 13, la seva obra llueix a la galeria Espace 446. Just després, s'exhibirà a l'Artdeart View.

Dolors Rusiñol Masramon –a partir d'ara, Rusiñol Masramon, la seva firma artística– combat aquests cants de sirena amb una obra que mira endins. Ben endins. Tant, que custodia un enigma que només apreciaran els espectadors involucrats. En tot el que representa en els seus quadres hi impera un silenci inquietant. El secret és furgar més enllà del que veuen els nostres ulls. Ens hem de deixar portar per les textures i les atmosferes complexes, bel·les i decadents dels seus quadres.

La seva pintura està construïda a partir d'instantos fugaços. Beu de la vida i de la història de l'art. Combina la tensió i la serenor. I implora un nou sentit de la figuració. La menystinguda figuració. Rusiñol Masramon (Vic, 1959; viu i treballa a Olot) vitalitza la figuració en unes obres

de pintures, perquè el punt de vista de cada espectador determina una percepció diferent, oposada fins i tot, i ella les atén totes.

Aquesta connexió laberíntica i subterrània amb l'espectador de l'art és el que confereix personalitat pròpia a la seva obra. Per què seguim mirant una pintura avui? Què hi busquem? Què hi trobem? Què ens manca en les nostres vides que encara ens fa creure en la pintura? Rusiñol Masramon fusiona vida i art en unes obres que sembla que surin en l'espai. Diuen que pinta escenes urbanes. Però jo hi veig més uns anhels de transcendència en unes imatges quotidianes *a priori* insignificants. No representa persones sinó el lloc de les persones al món. I, no és per casualitat ni per caprici, la seva obra està més a prop de la poesia que de les pràctiques pictòriques d'avui. *

Dolors Rusiñol Masramon, al seu estudi d'Olot.
QUIM DOMENE